

Regionreform og oppgavefordeling. Høringsuttalelse fra Kultur Vest til ekspertutvalgets rapport

Vi viser til høringsbrev av 9. februar 2018 fra Kommunal- og moderniserings- departementet om rapport fra ekspertutvalget som har vurdert nye oppgaver til fylkeskommunene, og takker for muligheten til å komme med synspunkt på ekspertutvalgets rapport.

Om Kultur Vest AS

Kultur Vest er en medlemsorganisasjon med formål om å videreutvikle samarbeid, samordning og samhandling mellom profesjonelle kunst- og kulturorganisasjoner i Bergen og på Vestlandet i et overordnet og langsiktig perspektiv ved å bidra til å bedre den enkelte institusjons muligheter for å realisere egne visjoner og mål på kort og lang sikt.

Medlemmene i Kultur Vest AS er BIT Teatergarasjen, Carte Blanche, Grieghallen AS, Den Nationale Scene, Bergen Filharmoniske Orkester, Festspillene i Bergen, Hordaland Teater, Bergen Kunsthall, USF, Oseana, Bergen Nasjonale Opera og BIT20 Ensemble. Flere av disse har avgitt egne innspill til høringen, og Kultur Vest sine bemerkninger er derfor av mer generell karakter.

Kultur Vest vil gjerne komme med følgende innspill og kommentarer:

- Ekspertutvalgets rapport bør ikke forskuttere den kommende kulturmeldingen.
- Den Nationale Scene og Selskapet Harmonien bør fortsatt være statlige institusjoner. Statlig medansvar for finansiering av kulturinstitusjoner bør ikke opphøre.
- Armlengdes avstand må beholdes som bærende prinsipp i kulturpolitikken.
- Presset fylkeskommunal økonomi er allerede en utfordring for kultursektoren, og en regionalisering kan i praksis medføre økt byråkratisering samlet sett

Kulturmelding under arbeid

Ekspertutvalgets forslag vil bety en dramatisk omlegging av dagens kulturpolitikk og endre forvaltningen av viktige kulturinstitusjoner over hele landet, uten at kulturfaglige konsekvenser av en slik omlegging er vurdert. Dersom store endringer og omveltninger skal vurderes vil det være naturlig å gjøre vurderingene i forbindelse med kulturmeldingen som er under arbeid.

Norsk kulturpolitikk er i stor grad sentralstyrt, med viktige funksjoner som Kulturrådet, kulturdepartementet og nasjonale interesseorganisasjoner lokalisert i hovedstaden. Dette gir både fordeler og ulemper. En ulempe kan være sterk Oslodominans, mens en fordel er at armlengdes avstand som bærende prinsipp ivaretas, og at bevilgningene til

kulturinstitusjoner er ubyråkratisk. Sterke kulturinstitusjonene utenfor Oslo, og særlig i de store byene, er derfor en viktig motvekt til hovedstaden som det er viktig å sikre. Utflytting av flere instanser og statlige arbeidsplasser, som allerede er gjort med eksempelvis Kreativ Norge, er en måte å sikre bedre balanse. Å flytte hele Kulturrådet ut av Oslo burde vurderes i denne sammenheng.

I Norge har vi fordelt ansvaret for kulturpolitikken på alle tre forvaltningsorganer. Kommune, fylke og stat er alle med å ta ansvar for at vi har institusjoner av høy kvalitet over hele landet. Dersom store endringer skal vurderes vil det være naturlig å gjøre vurderingene i forbindelse med kulturmeldingen som er under arbeid.

Nasjonale institusjoner

Ekspertutvalget foreslår at et fåtall institusjoner skal stå igjen som nasjonale kulturinstitusjoner. Å utelukke alle institusjoner som ikke er plassert i hovedstaden er å undervurdere verdien av nasjonale, helstatlig finansierte institusjoner som ikke er i Oslo. Den Nationale Scene og Musikkelskapet Harmonien må beholdes som i dag. Dette har også sterk tverrpolitisk forankring i de politiske partiene i Hordaland.

Fylkeskommunene sin økonomiske situasjon

Fylkeskommunene har store økonomiske utfordringer, både på investeringer og på drift. Investeringer i skolebygg, vei og fergesamband har spist mye av det økonomiske handlingsrommet – i tillegg til at driftsbudsjettene er under sterk press. Dersom ekspertutvalgets forslag skulle bli realitet, vil fylkeskommunene sin pressede økonomiske situasjon være en stor usikkerhetsmoment for institusjoner som i dag mottar driftsstøtte fra statsbudsjettet, hvor det oppleves stor grad av forutsigbarhet.

Forslaget vil dessuten kreve omfattende kompetanseoppbygging innen kulturfeltet i mange av fylkene og det er uklart hvordan dette er tenkt løst eller finansiert. Det vil være behov for å bygge opp nye fagmiljø i alle fylkene på en rekke felt, fremfor dagens langt mindre byråkratiske organisering. En økning i administrasjonen i fylkene vil bidra til en samlet sett økning i byråkratiet. For nye Vestland fylke sin del vil kulturpolitikken administreres fra Leikanger. Kultur Vest har tidligere påpekt at dette kan gi utfordringer når det gjelder å rekruttere fagkompetanse.

I ekspertutvalgets rapport vises det til at «Fylkeskommunene har også økonomisk bæreevne til å ivareta investeringer i bygg og anlegg». Erfaringene fra Hordaland viser at dette i beste fall vil variere fra fylke til fylke. Nytt scenekunsthuss i Sentralbadet for Carte Blanche og BIT Teatergarasjen har vært krevende for Hordaland fylkeskommune å bidra i, spesielt grunnet høy gjeldsgrad. For detaljer rundt behandlingen av denne saken vises det til høringsinnspillet fra Carte Blanche AS.

Mvh.

Kultur Vest

Charlotte Spurkeland